

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Sabbato. De prima, quæ refertur in Ecclesia, perpetrata culpa,
sequentique pœna: & de dono timoris. Amori potius ab amore timendum
est, quam à timore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

Quod & verius est in creaturis sensibilibus
 aut etiam ratione præditis, in quibus quo
 plus bonitatis animadvertitur, plus Divinita-
 tis sentitur; neque longius à nobis progredi-
 endum est ut iucuri Deum possimus, cum à
 nobis non longè absit; *In ipso enim vivimus,*
& movemur & sumus. Quocumque igitur te
 motu moveas, quemcumque vitæ actum ex-
 erceas, quocumque in situ animi vel quavis
 corporis positione consistas; si non vivis, si nō
 moveris, si non existis nisi prius in Deo;
 nōne in omnibus illum potes respicere? Non-
 ne omnia de suo conferunt ad illum in seipsis
 contuendum? *Providebam Dominum,* inquit
Psalm. 15. *Psalmes, in conspectu meo semper, quoniam à*
dextris est mihi ne commovear, propter hoc lata-
tum est cor meum & exultavit lingua mea: in-
super & caro mea requiescit in spe. O quantum
 illi errant, qui se tristes futuros crederent, si
 sic Deum semper providerent! Nihil lætius,
 nihil non modo vitius & honestius, sed nil
 etiam iucundius.

III. PUNCTUM.

SICUT igitur Pietas valet ad omnia, sic omnia
 valent ad pietatem; cum omnia valeant ad
 excitandum illum divinum respectum; quo
 fit, ut dignitas, valor, & tale meritum rebus
 atque actionibus nostris impertiatur, ut bea-
 tus ille vir, qui sic in omnibus Deum respicit, sit
 velut lignum quod plantatum est secus decursus
 aquarum, quod fructum suum dabit in tempore
 suo. Et folium ejus non defluet: & omnia qua-
 cumque faciet, prosperabuntur.

Maximè verò propterea comparatur pal-
 mæ, quæ arbor est adeo fructuosa, ut supra
 trecentas, utilitatum diversæ species nume-
 rentur, quas cultoribus suis afferat. *Statura*
tua assimilata est palma, inquit Sponsus, quasi

dicat, ipse situs & minima quævis actio sic u-
 nitæ Deo animæ mirum quantum proffit ad
 meritum. Sic dicuntur *sicut palma multipli-*
cari dies eorum, nam licet numero non auge-
 antur, merito tamen crescunt & sic multipli-
 cantur, quo sensu dicitur à Sapiente, *senectus*
Venerabilis non diuturna, neque annorum nu-
mero computata: cani autem sunt sensus homi-
nis, & ætas senectutis vita immaculata, & con-
summatæ in brevi explevit tempora multa.

DIXI, ascendam in palmam & apprehendam
 fructum ejus. Dicit qui leviò statuit praxim
 prosperitã; ascendit, qui seipsum supra quod
 videt in creaturis erigit: apprehendit autem
 fructum, qui sic erecta in Deum mente, illi
 uni in omnibus placere studet: quasi hoc
 unum haberet studium, hoc unum tractaret
 negotium: in quo tractando & conficiendo
 se beatiorum existimat, quam si toti mundo
 vel cognoscendo vel possidendo vacaret. Sic
 præclare sanctus Augustinus: *Sicut melior est*
qui novit possidere arborem, & de usu ejus tibi
gratias agi, quamvis ne sciat vel quot cubitis al-
ta sit, vel quanta latitudine diffusa, quàm ille
qui eam metitur, & omnes ramos ejus numerat,
& neque possidet eam, neque Creatorem ejus no-
vit aut didicit: sic fidelis homo cui totus mundus
divitiarum est, & quasi nihil habens omnia pos-
sidet, inharendo tibi, cui serviunt omnia, quam-
vis nec septentrionũ gyros novit, dubitare stul-
tum est, quin utique melior sit quàm mensor cæli
& numerator hyderum, & pensor elementorum,
& negligens tui, qui omnia in mensura, & nu-
mero, & pondere disposuisti.

EXERCE teipsum ad hanc pietatem: Et vi-
 de in 4. parte, hebdomada 26. quæ tota est de
 Pietate seu Devotione.

Ad Evangelium verò Perizæ, videri debet
 in 1. parte, hebdomada 4. post Epiphaniam
 de Paralytico per regulas submissio.

S A B B A T O,
 DE PRIMA QUÆ REFERTVR IN EC-
 clesia, perpetrata culpa, sequentique pœ-
 na. Et de Dono Timoris.

Dixit Petrus Annania, cur tentavit Satanas cor tuum mentiri te Spiritui sancto, & fraudare
 de pretio agris & Act. 5.

VERITAS PRACTICA.

Amori potius ab amore timendum est, quam à timore.

SENSVS EST, quod à amorì divino, quo nempe debemus Deum diligere, maius instet damnum & periculum à falso & supposito quodam amore, vel ab ipso etiam divino amore seu potius divini amoris abusu, quam ab ipso timore, quem multi putant amorì repugnare.

RATIO est, quia maius est damnum, magisque timendum divino amorì, si nullus omnino sit amor, qui putatur esse divinus, quam si non sit omnino perfectus amor.

Sed ab amore potius quam à timore de quo est quaestio, provenire potest, quod nullus omnino sit amor.

Ergo amorì potius ab amore timendum est, quam à timore. Quod sanè est diligenter perpendendum.

I. PUNCTUM.

VIR autem quidam nomine Ananias cum Sapphira uxore sua, vendidit agrum & fraudavit de pretio agri, conscia uxore sua: & asserens partem quandam, ad pedes Apostolorum posuit. Dixit autem Petrus, Ananias, cur tentavit Satanas cor tuum, mentiri te Spiritui sancto, & fraudare de pretio agri? Nonne manens tibi manebat, & venditum in tua erat potestate? Quare posuisti in corde tuo hanc rem: non es mentitus hominibus sed Deo. Audiens autem Ananias hæc verba, cecidit & expiravit. Et factus est timor magnus super omnes qui audierunt.

Sic Sacer Historicus in Actis Apostolorum, qui & similia narrare pergens de Sapphira uxore, addit iterum: Et factus est timor magnus in universa Ecclesia, & in omnes qui audierunt hæc. Et profectò erat, quod expavesceret omnes ad talem poenam seu potius ad talem culpam? poena quidem gravissima, sic expirare repentina morte, sic puniri propter mendaciùm aut tessacitatem aliquid cupiditatis; sed culpa longè gravior sic adhærere cupiditati, sic dissimulare, sic mentiri, sic velle decipere. Itaque tametsi primò, qui viderunt & qui audierunt impositam poenam, timuerint timore poenæ, cum tamè postea perpenderunt gravitatem culpæ, majestatem, præsentiam, & iustitiam Dei offensæ, credibile est eos magis

timuisse timore culpæ, seu timore qui dicitur reverentialis & filialis, & qui propriè donum est Spiritus sancti, quo, ut ait sanctus Thomas, Deum reveremur & refugimus, nos ipsi Deo subducere. Non est dubium, quin iste timor qui est ipse amor, sit perfectior alio quovis timore bono. Sed non propterea tamen quivis alius bonus timor est negligendus quasi repugnet divino amorì, quo Deum super omnia debemus diligere. Quin potius si quid sit timendum divino amorì, ab ipso potius amore timendum est quam à timore.

Quæ proposita veritas sic expendi debet, nõ ut aliquid de dignitate & merito divini amoris detrahatur, sed potius ut magis ille divinus amor conservetur cõservato timore, sine quo vix amor ullus esse potest. Atque hinc ratio sumitur, cur sit amorì potius ab amore timendum quam à timore: quia scilicet majus imminet damnũ amorì Divino, si nullus sit omnino amor, quam si non sit forte perfectus. Quid hac prima propositione clarius? nihil enim timeretur nisi damnum seu malum: quò verò majus est malum aut damnum, eò certè magis timendum est & cavendum. Quod verò damnum majus amorì divino inferri possit, quam si fictitius & suppositivus pro vero sumeretur, aut si verus esset, destrueretur, atq; à seipso deficeret, sicque tandem nullus verè esset amor Dei, sed tantum præsumptus, prætentus, adumbratus & simulatus.

Nonne fatius esset aliqua saltem ex parte Deum diligere quam non omnino diligere? Certè à sancto Petro plus diligi visus est Dominus, quam à cæteris Apostolis, cum ab ipso quaeritus est, an se plus his diligeret: *Simon Ioan. 21. annis diligis me plus his?* At quis neget melius tamen esse saltem diligere Dominũ sicut cæteri diligebant Apostoli, quam non omnino diligere, sicut Judæi quibus dicebat Dominus, *Cognovi vos, quia dilectionem Dei non habetis in vobis?* & verbum verbum penetrabilius omni gladio ancipiti Expende singula. *Cognovi vos, & quod in vobis non habetis dilectionem, quasi diceret. Ego novi quod non nostis, ego video quid sit intus in corde, & an revera sit amor, ut vos fingitis, an in specie tantum, apparenter & simulatè. Quia ego sum Apoc. 2. scrutans renes & corda, & dabo unicuique vestrum secundum opera sua.* Hæc est, prout quilibet opere & veritate diligit, non verbo & fictitiè.

II. PUN-

II. PUNCTUM.

Sed ab amore potius provenire potest, quod nullus sit amor Dei, quam à bono timore:

Tribus id modis provenire potest; primo, cum quis aliquem sentit pietatis affectum erga Deum, aut res divinas, neque tamè edomitas habet animi appetitiones, aut his edomandis non vacat, unde nonnullis cupiditatibus & peccatis implicatur, tum is forte quem sentit pietatis affectum, putabit esse divinum amorem, & errabit, illudetur, decipietur; Nam, ut ait S. Gregorius, qui adhuc per illicita desideria distruit, profectò Deum non amat, quia et in sua voluntate contradicit. Hoc autem sæpe accidit & iis potissimum, qui, ut sibi videntur aspirantes ad perfectiora, primo suæ ad Deum conversionis impetu & fervore, alienum à se putant timorem illum qui dicitur initialis, & quo in via, quæ vocatur purgativa, solemus expurgari à vitis & concupiscentiis; unde fit ut quod diximus, dum se putant altius provehere, deprimuntur inferius & gravius ab ipsis suis cupiditatibus demerguntur, quas salubri & sancto timore nesciunt vel nolunt coercere. Hinc apertè sanctus Gregorius: Prava mens si non prius per timorem convertitur, ab assuetis vitiis non emundatur. Atque hunc oprabat timorem, qui sic orabat: Confuge timore tuo carnes meas: à iudicis enim tuis, timui. Sic & ille in lege gratiæ qui aiebat, Castigo corpus meum & in servitutem redigo, ne cum aliis predicaverim, ipse reprobus efficiar.

Secundò, etsi con cederemus aliquos vel nõ ita suis urgeri cupiditatibus, ut gravius peccent: vel in illis reprimendis non nihil studii ponere: si tamen propterea sic certi essent se divinũ habere amorem, ut omnẽ inde timorẽ excluderent, excluderent simul amorem si quem haberent: & hoc ipso quo se ita certos faciunt de tuo in Deum amore, ut non dubitent nec timeant hoc ipso, inquam, deficit & nullus est eorum amor: quia nullus est verus Dei amor, ubi vera est præsumptio spiritus quam Deus execratur: ubi autem est præsumptio spiritus, ubi talis est certitudo amoris, nullus ut sit timor nullumve dubium quin sit amor. Nã cum apertè scriptura dicat de probis etiam & sanctis viris: sunt iusti atque sapientes, & opera eorum in manu Dei, & tamen nescit homo utrum amore an odio dignus sit, sed omnia in

futurum servantur incerta: quis se ita certum dicat ut non timeat, aut non simul evidenter præsumat? Quid est enim præsumere si sancto credimus Augustino, quàm quid asserere prius, quàm verius pateat? Quod ita nefas est, ut inde sanctus Doctor concludat de nulla re præsumendum, Quando, inquit, nec de iustitia, sit præsumendum, id est, de statu animæ nostræ; unde in præsumentem manifestè Apostolus; Noli altum sapere, sed time.

Tertio denique, quod magis mirũ est, ipse divinus amor seipsum quodammodo destruit aut potius à non timente destruitur, quando plus affectat quàm potest & quàm debet. Licet enim non possit talis esse excessus in charitate, ut homo Deum diligat plusquàm debet: cum è contra nunquam satis prout debet diligit: potest tamen, inquit sanctus Thomas, ex parte nostra reperiri quidam excessus, quando quis ferretur in Deum supra mensuram suæ conditionis. Quod egregiè docet sanctus Gregorius, ut est jam a libi observatum: Cum miro, inquit, consilio auctor ac dispositor noster huic illa largitur quæ alii denegat: alii hac denegat quæ isti largitur: mensuras sibi postas egredi nititur, qui quis posse plusquam accepit conatur, ut fortasse is, cui tantummodo datum est præceptivũ occulta disserere, tenet etiam miraculis coruscare. Et post pauca: In præcipitio enim pedem porrigit, qui mensurarum suarum limitem non attendit: & plerumque amittit & quod poterat, quæ audacter ea, ad quæ pertingere non valet, arripere festinat. Ac nonnullis interjectis, Bene itaque David Prophetæ intra acceptas ex divina largitate mensuras pedem cordis præserat, cum dicebat: Neque ambulari in magnis, neque in mirabilibus super me. Super se quippe in mirabilibus ambularet, si apparere magnus ultra quàm poterat quæreret. Super se namque in mirabilibus attollitur, qui & in his ad quæ non sufficit, videri idoneus conatur. Bene inter has mensuras etiam in ipsa Paulus prædicationis suæ se latitudine coratlabat, cum diceret: non enim audeo aliquid loqui eorum, quæ per me non efficit Christus.

Quod & Divus Bernardus fusè prosequitur in illud Cantorum, ordinavit in me charitatem; postquam videlicet introducãta est sponsa in cellam vinariam, periculum erat ne ferventiori devotionis astu vel zelo raparetur, idcirco statim ait ordinatam in se charitatem, ut se contineret. Nonne & illud legisti vel jam audivisti, quod ait Dominus apud

H. 30. in Evang.

Hom. 34. in Evang.

Ps. 118.

1. Cor. 9.

Ecl. 9.

L. 1. de Trin. c. 1. In Ps. 58.

Rom. 11.

1. 2. q. 64. a. 4.

28. Mor. 8.

Ps. 130.

1. Cor. 15.

Cant. 2.

Serm. 42.

L. 3. de
Imit. Ch.
c. 7.

Kempensem; *Quidam incauti propter devotio-
nis gratiam, seipos destruxerunt, quia plus agere
voluerunt quam potuerunt, non pensantes sua
parvitas mensuram, sed magis cordis affectum
sequentes quam rationis iudicium. Et quia ma-
iora presumpserunt quam Deo placitum fuit, id-
circo gratiam perdidit: facti sunt inopes &
viles relictii, qui in caelum posuerunt nidum sibi,
ut humilitati & depauperati discant non alis
suis volare sed sub pennis meis sperare.*

Non sic temere non sic volassent inconsul-
to, si timorem Domini retinere voluissent,
nec suo tantum amori credere quasi amor
non esset divinus si esset timoratus.

III. PUNCTUM.

Rom. 1.
Ier. 2.

AMori ergo potius timendum est ab amore
quam à timore: quia videlicet plus amori
timendum est, ne nullus omnino sit, quam ne
sit inchoatus, imperfectus, aut aliqua tantum
ex parte mancus. At verò ab amore provenit,
quod nullus plerumque sit amor qui putatur
esse, imò & quo major & purior esse fingitur,
eo minus revera est, quia totum absorpsit præ-
sumptio, vanitas & elatio, evanuerunt in cogi-
tationibus suis. *QVID niteris bonam ostendere
viam tuam ad quarendam dilectionem? Excel-
lentior est quidem via, charitas, ad salutem,
ad perfectionem, ad omnia: de hoc dubitati
non potest: sed excellentior etiam ad charita-
tem via quaeritur, & dum quisque niteretur bo-
nam ostendere viam suam ad illam charita-
tem, verendum est ne quod quaerit perdat, si
suam ita deprædicat viam, ut vituperet &
condemnet alienam.*

Zacch. 13.

*Hæ sunt plaga in medio manuum Christi, quibus
se plagatum dolet in domo eorum qui dilige-
bant ipsum, id est, qui profitentur ipsum dilige-
re, & tamè dum de dilectione plus aut minus
sapiunt quam oporteret, dilectionem scin-
dunt & mysticum Christi corpus plagent.*

1. Ioan. 4.

At nonne perfecta charitas foras mittit timo-
rem? mittit sanctè, sed non omnem, non castum,
non reverentialem, non filialem qui est
ipse amor divinus. *Si pater ego sum, ubi est honor
meus? & si Dominus ego sum, ubi est timor meus?*
Pellit itaque servilem & iniriale illum qui
est pœnæ & fervorem, cuius loco sic perfecta

Mal. 1.

succedit charitas, ut nisi sit perfecta non suc-
cedat, neque omnino timorem pellat: sed qua
proportione crescit charitas, decrevit ille timor;
dumque interim timor manet, donec
perfecta sit charitas, tum quidem aliqua ex
parte sit manca & imperfecta necesse est,
quandoquidem nõ est perfecta: sed nondum
esse perfectam charitatem in eo qui incipit,
vel qui quotidie proficit, non est certè tantum
charitati seu amori divino damnatum, quantum
est illud quod ex amore provenit, si omnis
desit timor. Non quod perfecta charitas non
sit melior quam non perfecta, sed quod sit
melius non præsumere se charitatem perfectam
habere, sicque ei perficiendæ semper vacare
cum metu & tremore Domini, ac deniq; timen-
do simul & diligendo semper proficere.

Sic forte propterea dictum est à Sapiente; *Non est in timore Domini minoratio: id est, nihil
tibi deperibit à timore bene formato: nam
quod ex una parte charitas videtur perdere,
dum se altius non extollit, recuperat ex alia,
dum se in humilitate & sancto timore conti-
ner. Quamobrem si sapias sic cum sancto Ber-
nardo semper senties: In veritate dulci nihil e-
que efficax esse ad gratiam promovendam, reti-
nendam & recuperandam quam si omni tempo-
re coram Deo inveniaris non alium sapere sed ti-
mere. Beatus homo qui semper est pavidus. Time
ergo cum arripserit gratia time cum abierit, time
cum denuò revertetur. Et alibi: sicut securitas
vel desidia causa est & mater omnium delictorum,
sic timor Domini radix est & custos omnium
bonorum: unde scriptum est si non in timore Do-
mini tenueris te instanter, cito subvertetur do-
mus tua. Omne namque virtutum ædificium il-
lico vergit in precipitium, si huius gratia amiserit
presidium. Descendit pluvia, & venerunt flumi-
na, & flaverunt venti, & irruerunt in do-
mum illam: & cecidit, & fuit ruina illius
magna.*

Vide in 1. parte, Feria 3. hebdomadæ 4. post
Epiphaniam. In 2. parte, Feria 6. Septuagesimæ:
Feria 2. & 4. Sexagesimæ: Feria 5. primæ
hebdom. Quadragesimæ, & alibi passim de
sancto timore Domini.

Ad Evangelium verò Feriæ, de Socru Petri
sanata, in 1. parte, Feria 5. hebdomadæ 2. post
Epiphaniam.

FINIS SECUNDÆ PARTIS IN VITAM DOMINI IESV.

VERITATES